

ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА № 0400212525

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет
на Община Батак за 2024 г.

София, 2026 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	4
Отрицателно мнение	4
База за изразяване на отрицателно мнение	4
Правно основание за извършване на одита	26
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет	26
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет	27
Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – други констатации при одита на консолидирания финансов отчет	28
Коригирани неправилни отчитания	28
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	28
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	30

Списък на съкращенията

АОС	Акт за общинска собственост
АПОС	Акт за публична общинска собственост
АЧОС	Акт за частна общинска собственост
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ВРБ	Второстепенен разпоредител с бюджет
ГФО	Годишен финансов отчет
ДДС	Дирекция „Държавно съкровище“ към МФ
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДР	Допълнителни разпоредби
ДСД	Други сметки и дейности
ЗВОПС	Закон за вътрешния одит в публичния сектор
ЗОС	Закон за общинската собственост
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ЗСч	Закон за счетоводството
ЗДБРБ	Закон за Държавния бюджет на Република България
ИСО	Информационна система за общините
ИРМ	Изнесено работно място
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
МФ	Министерство на финансите
НДА	Нефинансови дълготрайни активи
НМДА	Нематериални дълготрайни активи
НСС	Национален счетоводен стандарт
ОбА	Общинска администрация
ОССУ	Общинска служба за социални услуги
ОПР	Отчет за приходите и разходите
ОУ	Основно училище
ПРБ	Първостепенен разпоредител с бюджет
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
СЕС	Сметки за средствата от Европейския съюз
СЕС-ДМП	Сметки за средства от други международни програми
СМР	Строително – монтажни работи
СчП	Счетоводна политика
СУ	Средно училище
СФУК	Система за финансово управление и контрол
РД	Работен документ
ЦДГ	Целодневна детска градина
ЕООД	Еднолично дружество с ограничена отговорност
ОД	Одитно доказателство
ЕБК	Единна бюджетна класификация

ДО
Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
51-О НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
ИНЖ. ГЕОРГИ ХАРИЗАНОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА БАТАК

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Отрицателно мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Община Батак, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2024 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че поради значимостта на въпросите, описани в раздел *База за изразяване на отрицателно мнение* от настоящия доклад, приложеният консолидиран годишен финансов отчет не дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Община Батак към 31 декември 2024 г. и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси (ЗПФ).

База за изразяване на отрицателно мнение

При финансовия одит на приложения консолидиран годишен финансов отчет (ГФО) на Община Батак за 2024 г., Сметната палата констатира следните неправилни отчитания:

1. През 2024 г. и през предходните четири години в Община Батак не е извършван преглед за оценка след първоначалното признаване на нефинансовите дълготрайни активи (НДА).¹

С раздел V „Оценка на активите“, т. А.4 и т. Б.3 от Счетоводната политика (СчП) на Община Батак е възприет период по отношение на оценките след първоначално признаване на активите, съответно най-малко веднъж на три години - за дълготрайните материални активи (ДМА), и най-малко веднъж на две години - за нематериалните дълготрайни активи (НМДА).

¹ Одитно доказателство № 1 – РД ГФО 2.6-3

С т. 4 „Оценка след първоначално признаване“, раздел V „Оценка на активите“ е възприет препоръчителния подход за оценка след първоначалното признаване на НДА, като всички дълготрайни материални активи следва да се отчитат по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация и натрупаната загуба от обезценка.

При наличие на основание за това, не е извършен преглед за обезценка на нефинансови дълготрайни активи, на обща стойност 38 723 531 лв., в т.ч. в отчетна група „Бюджет“, в размер на 6 672 181 лв., и в отчетна група ДСД, в размер на 32 051 351 лв.²

Допуснатите неправилни отчитания са установени при финансовите одити на ГФО на общината за 2020 г., 2021 г., 2022 г. и 2023 г.

При финалното обсъждане на установените по време на финансовия одит на ГФО на общината за 2024 г. факти и обстоятелства с ръководството на одитираната организация, от общината е дадено становище, че няма да се извършат корекции, като са посочени следните мотиви: липсват квалифицирани специалисти, които да определят справедливите стойности на активите и финансов ресурс за ползване на външни лицензирани оценители.

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 16.24 и т. 36.1 от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т. 86 от ДДС № 7 от 2017 г., за извършването на периодичен преглед на оценката след първоначално признаване на нефинансовите дълготрайни активи - най-малко веднъж на три години, и сроковете определени с раздел V „Оценка на активите“, т. А.4 и т. Б.3 от СчП на Община Батак – най-малко веднъж на три години за ДМА и най-малко веднъж на две години за НМДА.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер.

2. При извършените финансови одити на ГФО на Община Батак за 2019 г., 2022 г. и 2023 г. са установени неправилни отчитания, свързани с първоначалното признаване на НДА, които не са коригирани към 31.12.2024 г.:³

2.1. В отчетността на Община Батак неправилно са признати следните активи по данъчни оценки, вместо по справедливи стойности:

2.1.1. В кметство с. Нова махала и в Средно училище (СУ) „Кирил и Методий“ – с. Нова махала – второстепенни разпоредители с бюджет (ВРБ) на Община Батак,⁴ активи - прилежащи към сгради и съоръжения земи, са признати през 2018 г. по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ в отчетна група „Бюджет“ неправилно по данъчна оценка, в размер на 20 250 лв.

2.1.2. В Общинска администрация (ОБА) – първостепенен разпоредител с бюджет (ПРБ), по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ в отчетна група ДСД:

- през 2019 г. неправилно е призната повторно земя по данъчна оценка, в размер на 50 026 лв., по три акта за публична общинска собственост (АПОС);⁵

² В отчетна група „Бюджет“ на активи, признати по шифри 0011 „Сгради“ – 5 010 098 лв., 0012 „Компютри“ – 811 420 лв., 0013 „Стопански инвентар“ – 125 821 лв., 0017 „Земи, гори и трайни насаждения“ – 683 376 лв. и 0020 „Нематериални дълготрайни активи“ – 41 464 лв., в отчетна група ДСД по шифри 0015 „Инфраструктурни обекти“ – 27 692 483 лв. и 0017 „Земи, гори и трайни насаждения“ – 4 358 868 лв.

³ Одитно доказателство № 1

⁴ на основание чл. 59, ал. 2 от ЗОС: Когато при влизането в сила на подробни устройствени планове за райони, в които няма влязла в сила кадастрална карта, както и при изменение в подробните устройствени планове, в кадастралната карта (кадастрален план), в планове за земеразделяне, в лесоустройствените планове и в други планове, свързани с възстановяването на правото на собственост, се образуват нови поземлени имоти, за всеки новообразуван поземлен имот се съставя нов акт за общинска собственост, в който се посочват номерът и датата на предходно съставения акт.

⁵ Земя с данъчни оценки 6 375 лв. (АПОС № 1268/03.09.2019 г.), 32 349 лв. (АПОС № 1269/03.09.2019 г.) и 11 302 лв. (АЧОС № 1270/05.09.2019 г.).

- през 2022 г. поземлени имоти, находящи се в землищата на с. Фотиново и гр. Батак, с обща площ от 11 307 кв. м, са признати неправилно по данъчни оценки, общо в размер на общо 30 лв. (0,002 лв. на кв. м и 0,03 лв. на кв. м);

- през 2023 г., актувани 46 поземлени имота, с обща площ 268 925 кв. м са признати неправилно по данъчни оценки, на обща стойност 6 206 лв., със средна стойност от 0,02 лв. на кв. м. Девет поземлени имота, с обща площ 898 782 кв. м, в т.ч. пет - с обща площ от 6 023 кв. м, и четири – с обща площ 892 759 кв. м, са признати в баланса⁶ неправилно по данъчна оценка, съответно в размер на 17 577 лв.⁷ и 29 477 лв., вместо по справедлива стойност.

- поземлен имот не е признат в баланса на общината при неговото актуване през 2022 г.⁸ През 2023 г. имотът е преактуван, като е разделен на два⁹ отделни имота. Въз основа на новосъставените два акта за общинска собственост (АОС) от 2023 г. и предходния АОС от 2022 г. Земята по новосъставените два АОС от 2023 г., с обща площ от 5 116 кв. м е призната неправилно по данъчна оценка в размер на 23 лв. (0,004 лв. на кв. м), а земята по предходно съставения АОС от 2022 г. неправилно е призната в баланса по данъчна оценка в размер на 29 лв., вместо да не се съставя счетоводно записване, т.к. е била призната в предходен отчетен период.

- През предходни отчетни периоди са признати 55 поземлени имота неправилно по данъчна оценка, в общ размер на 16 560 лв. През 2023 г., въз основа на новосъставените АОС, земята неправилно е призната повторно в баланса с новите данъчни оценки по дебита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, в т.ч.:

а) 17 поземлени имота, с обща площ от 30 304 кв. м., са отразени към партидите на предходно съставените АОС. В резултат на това, неправилно е увеличена първоначалната отчетна стойност (данъчната оценка) на земята по съответните партиди общо с 316 лв. (от 309 лв. на 625 лв.). Към 31.12.2023 г. земята е призната в баланса по значително занижена стойност, в размер на 0,02 лв. на кв.м.

б) 36 поземлени имота, с обща площ от 5 869 786 кв.м, са отразени по нови партиди, отделни от партидите на предходно съставените АОС¹⁰. В резултат на това, земята е призната неправилно два пъти и неправилно по данъчната оценка – веднъж по данъчните оценки на предходно съставените АОС (15 541 лв.), и втори път по новите данъчни оценки от 2023 г., в общ размер на 22 507 лв.

в) два поземлени имота, с обща площ от 125 кв. м, са отразени по нови партиди, отделни от партидите на предходно съставените АОС. В резултат на това, земята е призната неправилно два пъти и неправилно по данъчната оценка – веднъж по новите данъчни оценки от 2023 г., в общ размер на 709 лв., и веднъж по данъчните оценки на предходно съставените АОС – в същия размер. Имотите са продадени през 2023 г. В отчетна група ДСД продадените имоти са отписани от партидите, по които са признати през 2023 г. (709 лв.) и не са отписани от партидите, от предходно съставените АОС (709 лв.).

⁶ Община Батак става собственик през 2023 г. на основание Договор № 98-ДО-14 от 06.04.2023 г. за доброволна делба на недвижими имоти

⁷ Два от имотите са признати по данъчните оценки на целите имоти, съответно 4 663 лв. и 2 551 лв., въпреки че общината притежава идеални части от тях (1541/1598 ид. ч. и 847/874 ид.ч.) и съответстващите на дела на общината данъчни оценки са на стойности 4 497 лв. и 2 472 лв. Разликата за двата имота е в общ размер на 245 лв. и е несъществена по стойност.

⁸ с АОС № 1363 от 17.10.2022 г. с площ 5 116 кв.м и данъчна оценка 23 лв.

⁹ АОС № 1367 от 06.01.2023 г. с площ 3 116 кв.м и данъчна оценка 14 лв. и АОС № 1368 от 09.01.2023 г. с площ 2 000 кв.м. и данъчна оценка 9 лв.

¹⁰ 35 имота са отразени по напълно нови партиди (без наличност на 01.01.2023 г.) и един, с отчетна стойност (данъчна оценка) 20 лв., е отразен към партидата на друг имот – с наличност на 01.01.2023 г. от 30 лв.

Измененията, свързани с преактуваните поземлени имоти (земя) е следвало да бъдат отразени само на аналитично ниво.

В съответствие с изискванията на Национален счетоводен стандарт (НСС) 16 „Дълготрайни материални активи“, при преактуване или разделяне и обединяване на съществуващи имоти, без съществена промяна на техните параметри, които са признати в отчетността на организацията по една и съща синтетична счетоводна сметка, следва да се съставят само съответните записвания по аналитични партии и подсметки към съответната счетоводна сметка, по която е отразяван съществуващия до момента актив.

Данъчната оценка може да се използва за първоначална оценка само доколкото се явява надежден индикатор за справедлива стойност на съответния имот (земя или сграда), в противен случай, тя не би следвало да се взема предвид. Съгласно чл. 26, ал. 1, т. 9 от Закона за счетоводството (ЗСч) оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

Не са спазени изискванията на т. 4.7 от НСС 16 Дълготрайни материални активи, т. А.2 „Метод на оценка на дълготрайни материални активи“ от раздел V „Оценка на активите“ от СчП на Община Батак и чл. 26, ал. 1, т. 9 от ЗСч за оценяването по справедлива стойност на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети.

Предвид прилаганата през годините неправилна практика за признаване на НДА по данъчна оценка, вместо по справедлива стойност, неправилните отчитания са оценени като съществени по характер.

Балансова стойност на повторно признатите през 2023 г. и налични към 31.12.2024 г. общо 58 имота, е в размер на 73 558 лв.¹¹

С размера на неправилните отчитания (73 558 лв.) са завишени шифър 0017 „Земи, гори и трайни насаждения“ от актива и 0402 „Акумулирано изменение на нетните активи от минали години“ от пасива на баланса към 31.12.2024 г.

2.2. Към 31.12.2024 г. са признати следните активи, които през предходния отчетен период неправилно са преоценени по стойности, определени на база на експертна оценка от 30.03.2020 г., чийто срок на валидност е изтекъл:¹²

2.2.1. В Основно училище (ОУ) „Кл. Охридски“, с. Фотиново (ВРБ), земята към сграда на училище е призната по дебита на сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ в размер на 44 150 лв.;

2.2.2. Към 31.12.2022 г., без промяна към 31.12.2024 г., земя към сградата на кметство с. Нова махала, с отчетна стойност 1 072 лв., и с данъчна оценка в размер на 3 116 лв. В отчетността на кметство с. Нова махала (ВРБ), земята неправилно е призната по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ в отчетна група ДСД, вместо по същата сметка в отчетна група „Бюджет“. През 2023 г. земята е призната

¹¹ В т.ч.: 3 имота с данъчни оценки общо 50 026 лв.; 36 имота с данъчни оценки 22 507 лв.; 2 имота с данъчна оценка 709 лв. и 17 имота с обща данъчна оценка 316 лв.

¹² Общоприетият срок на валидност на експертните оценки е 6 месеца от датата на оценката.

повторно и по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ в отчетна група „Бюджет“ на стойност 4 540 лв.¹³

2.2.3. Пет сгради, с обща отчетна стойност 866 304 лв., признати по сметки от подгрупа 203 „Сгради“ в отчетна група „Бюджет“.¹⁴

Поради значителния период, изминал от датата на оценката, одитният екип не може да се довери на посочената стойност, тъй като тя може да не отразява актуалната справедлива стойност на имота към момента на неговото признаване.

Неправилното използване на експертна оценка с изтекъл срок на валидност при определяне на стойността на признатата земя е оценено по характер.

Земята към сградата на кметство с. Нова махала (ВРБ) неправилно е призната два пъти по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“, в отчетни групи „Бюджет“ и ДСД, вместо само веднъж – в отчетна група „Бюджет“.

Със сумата на неправилно признатата в отчетна група ДСД земя, в размер на 1 072 лв., са завишени шифри 0017 „Земи, гори и трайни насаждения“ от актива и 0402 „Акумулирано изменение на нетните активи от минали години“ от пасива на баланса.

2.3. В отчетността са признати НДА (земи) по отчетни стойности, значително занижени спрямо данъчните оценки:

- сгради на СУ „Кирил и Методий“ – с. Нова махала, признати в отчетността по отчетна стойност 28 474 лв., при данъчна оценка в размер на 299 062 лв., и

- сграда на Целодневна детска градина (ЦДГ) – с. Нова махала, призната с отчетна стойност 42 228 лв., а данъчната оценка на актива е в размер на 60 337 лв.

Предвид съществената разлика между отчетната стойност и новата данъчна оценка на активите, следвало е от общината да се извърши анализ относно това, дали активите са били включени или следва да се включат при периодичен преглед за преоценка, като се определи тяхната справедлива стойност.¹⁵

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние във финансовите отчети.

Съгласно указанията на министъра на финансите, дадени с т. 16.5 от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т. 4.7., буква „б“ от НСС 16 Дълготрайни материални активи“, и т. 2.2 от раздел V „Оценка на активите“, буква „А“ „Дълготрайни материални активи“ от СчП на общината, осчетоводяването на активите следва да е по справедлива стойност при първоначалното им безвъзмездно придобиване. Стойността на балансово признатите активи в отчетността на общината следва да не се различава съществено от справедливата им стойност към датата на съставяне на финансовия отчет.

¹³ определена на база на експертна оценка от 30.03.2020 г., чийто срок на валидност е изтекъл.

¹⁴ Вкл. 1.Сграда на кметство с. Нова махала: 90 720 лв.; 2.Сграда на ОУ „Кл. Охридски“ – с. Фотиново: 369 360 лв., 3. Сграда „Защитено жилище Батак - 166 м²“: 66 898 лв., и 4. Сграда „бл.12 6-ти прозорец/ пералня-88м²“: 35 464 лв. (през 2023 г. активи 3 и 4 са признати в отчетността на ОССУ (ВРБ) , при закриването му през 2024 г. са прехвърлени и признати в отчетността на ОБА – Батак с отчетни стойности) 5. Сграда „Пристройка към училището“ в кметство с. Нова махала: 303 862 лв.

¹⁵ т. 7.2 от НСС 16, съгласно която преоценките на дълготрайни материални активи трябва да се правят достатъчно редовно, така че балансовата стойност на дълготрайните материални активи да не се различава съществено от тази, която би била определена при използването на справедливата стойност към датата на финансовия отчет

3. Към 31.12.2024 г., в отчетна група „Бюджет“, вместо по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ в отчетна група ДСД неправилно са признати следните активи с характер на „публично благо“¹⁶:

В ОБА, по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ неправилно са признати четири актива – „Чешма и заслон“, „Градски стадион“, „Автоспирка“ и „Отводнителна канавка“¹⁷, с обща балансова стойност 390 732 лв., и начислени разходи за амортизации, в размер на 1 310 021 лв.¹⁸

Активи, предназначени да обслужват местната общност, осигуряващи широк достъп на гражданите за ползване на съответните услуги и несвързани с бюджетната дейност на общината, следва да бъдат признати в отчетността по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ в отчетна група ДСД.

След прекласифициране на активите, следва да се анализират параметрите на начислените разходи за амортизация, като при наличие на основание, същите да се променят (срок на годност, отчетна стойност, амортизируема стойност, годишна и месечна амортизационна квота и балансова стойност) в амортизационния план на общината, съответстващи на възприетите и оповестени подходи за определянето им с амортизационната политика на общината, при начисляване на амортизации на определения клас активи.

Не са спазени указанията, дадени от министъра на финансите с Тема № 8 на Коментарите по методологически въпроси, съгласно които активи, които не са пряко свързани и не обслужват текущата бюджетна дейност на бюджетната организация, се отчитат по реда на т. 18 от ДДС № 14 от 2013 г. по сметки от група 22 „Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област) “Други сметки и дейности“ от СБО в отчетна група ДСД. Обекти/активи, които имат характеристиката на „публични блага“ обикновено се свързват с: достъпност в потреблението им от други лица и практическа невъзможност за налагане на контрол върху достъпа, и ползването на свързаните с тях изгоди. Подобни активи не са създадени основно да обслужват дейността на бюджетната организация, а са предназначени за колективно ползване, респективно съответните активи се отчитат в отчетна група ДСД по реда на т. 18 от ДДС № 14 от 2013 г. на МФ като инфраструктурни обекти по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“. Като правило в отчетна група (стопанска област) „Бюджет“ се отчитат активите, пасивите, приходите и разходите, произтичащи, свързани или обслужващи бюджетната дейност на съответната бюджетна организация.

С размера на неправилните отчитания е завишен шифър 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ и е занижен шифър 0015 „Инфраструктурни обекти“ от актива на баланса към 31.12.2024 г.

4. Към 31.12.2024 г. в Община Батак са установени следните неправилни отчитания на разходите за обект „Реконструкция на общински път PAZ 2044 – с. Фотиново – Селча“:¹⁹

¹⁶ „публично благо“ - достъпност в потреблението им от други лица и практическа невъзможност за налагане на контрол върху достъпа и ползването на свързаните с тях изгоди.

¹⁷ „Чешма и заслон“ – балансова стойност – 1 029 лв. и разходи за амортизации 3 939 лв.; „Градски стадион“ – балансова стойност – 388 074 лв. и разходи за амортизации 1 300 270 лв.; „Автоспирка“ – балансова стойност – 1 146 лв. и разходи за амортизации 4 261 лв. и „Отводнителна канавка“ – балансова стойност – 483 лв. и разходи за амортизации 1 551 лв.

¹⁸ Одитно доказателство № 2 – РД ГФО 2.16-1

¹⁹ Одитно доказателство № 3

4.1. В началното салдо по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в отчетна група ДСД са отчетени 2 298 486 лв., вместо общия размер на извършените към 31.12.2023 г. строително – монтажни работи (СМР) по реализация на обекта, на стойност 2 562 506 лв., или с 264 020 лв. по-малко. За капитализиране на разходите от предходния период (264 020 лв.), през 2024 г. е съставена счетоводна операция по дебита на сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в неправилна кореспонденция със сметка 7609 „Коректив за капитализирани разходи в отчетна група ДСД“, вместо със сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“.

Не са спазени указанията дадени от министъра на финансите с т. 8.9 от ДДС № 20 от 2004 г., изискващи грешки произтичащи от неотчетени активи и пасиви или отчетени несъществуващи активи и пасиви да се отразяват чрез съответните сметки от групи 69 „Намаление на нетните активи от други събития“ и 79 „Увеличение на нетните активи от други събития“ на СБО.

4.2. През одитирания период по сметка 6076 „Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ в отчетна група „Бюджет“ са отчетени разходи, общо в размер на 4 476 511 лв.²⁰ При осчетоводяването на разходите за обекта са допуснати следните неправилни отчитания:

4.2.1. Приспаднал (усвоен) аванс, на стойност 12 346 лв., за осъществяване на авторски надзор, е отчетен неправилно по дебита на сметка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“, вместо по сметка 6076 „Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ и кредита на сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ в отчетна група „Бюджет“. В отчетна група ДСД, разходите за авторски надзор на обща стойност 40 860 лв., правилно са капитализирани по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“.

4.2.2. В издадените от изпълнителя фактури са приспаднати аванси, на обща стойност 1 644 867 лв., при реално преведени средства от 1 558 878 лв., или с 85 989 лв. в повече. В резултат на това е съставена счетоводна операция със сума в размер на 85 989 лв. по дебита на сметка 6076 „Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ в неправилна кореспонденция със сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“, вместо със сметка 4010 „Задължения към доставчици от страната“. За неправилно приспаднатия аванс изпълнителят е издал нова фактура за сумата от 85 989 лв., която в отчетността на общината е начислена отново по дебита на сметка 6076 „Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ в кореспонденция със сметка 4010 „Задължения към доставчици от страната“. За издадената фактура не е следвало да се съставят счетоводни записвания по дебита на сметка 6076 „Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“, защото размерът на разходите е признат с предходните счетоводни записвания. За да се коригира неправилният първоначален счетоводен запис е следвало да се съставят следните счетоводни записвания:

- по дебита на сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ в кореспонденция със сметка 4010 „Задължения към доставчици от страната“, и
- чрез процедурата „червено сторно“ да се сторнира счетоводната операция, която е съставена на основание на издадената втора фактура.

²⁰ Разходи за реконструкция на общински път, фактурирани през 2024 г. – 4 382 262 лв., строителен надзор – 65 736 лв. и авторски надзор – 28 513 лв.

Общата стойност на извършените разходи за изпълнение на обекта възлиза на 6 965 374 лв.,²¹ но по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в отчетна група ДСД са капитализирани общо 6 858 778 лв., или със 106 596 лв. по-малко.

4.3. Обектът е завършен и въведен в експлоатация с Разрешение за ползване № ДК-07-ПЗ-156 от 12.11.2024 г.

По дебита на сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ в кореспонденция със сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в отчетна група ДСД са капитализирани 6 858 778 лв., вместо 6 965 374 лв., или със 106 596 лв. по – малко.

Не са спазени указанията, дадени от министъра на финансите с т. 18 от ДДС № 14 от 2013 г. относно капитализирането на инфраструктурните обекти в отчетна група ДСД.

В Амортизационния план обектът е въведен правилно през м. ноември 2024 г., но с неправилна стойност от 6 858 778 лв.²²

4.4. През одитирания период по параграф 51-00 „Основен ремонт на ДМА“ в Отчета за касово изпълнение на бюджета (Б-3) към 31.12.2024 г. правилно са отчетени извършените разходи на обща стойност 4 080 078 лв.²³

В резултат от неправилните отчитания са занижени шифри 0015 „Инфраструктурни обекти“ (с 106 596 лв.) и 0073 „Предоставени аванси“ (с 85 989 лв.), и е завишен шифър 0403 „Изменение в нетните активи за периода“ (с 85 989 лв.) от баланса. В Отчета за приходите и разходите (ОПР) към 31.12.2024 г. е занижен шифър 0793 „Увеличение на нефинансови активи от други събития“ (с 264 020 лв.) и са завишени шифри 0660 „Разходи за активи, капитализирани в ДСД“ (с общо 243 409 лв.²⁴) и 0693 „Намаление на нефинансови активи от други събития“ (с 12 346 лв.)

5. При извършените одитни процедури за проверка на съставените счетоводни записвания във връзка със закрит²⁵ ВРБ „Общинска служба за социални услуги (ОССУ) – гр. Батак“ на Община Батак, са установени следните неправилни отчитания:²⁶

5.1. В отчетна група „Бюджет“, за прехвърляне на нефинансовите дълготрайни активи от ОССУ – гр. Батак на ОБА, признати по сметки от група 20 „Дълготрайни материални активи“ и материалните запаси, признати по сметки от група 30 „Материали, продукция, стоки“ неправилно е дебитирана сметка 1001 „Разполагаем капитал“ (2 480 103 лв.) в кореспонденция със сметки 2010 „Прилежащи на сгради и съоръжения земи“ (108 305 лв.), 2031 „Административни сгради“ (356 014 лв.), 2032 „Жилищни сгради“ (857 018 лв.), 2039 „Други сгради“ (838 520 лв.), 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“ (3 283 лв.), 2049 „Други машини, съоръжения и оборудване“ (54 613 лв.), 2051 „Леки автомобили“ (18 830 лв.), 2059 „Други транспортни средства“ (90 526 лв.), 2060 „Стопански инвентар“ (92 838 лв.), 2099 „Други дълготрайни материални

²¹ Разходи за реконструкция на път, фактурирани общо – 6 858 778 лв., строителен надзор – 65 736 лв. и авторски надзор – 40 860 лв.

²² Начислените разходи за амортизации за м. декември 2024 г. са с 355 лв. по-малко.

²³ В т.ч.: 4 018 648 лв. – за СМР; 8 514 лв. – за авторски надзор и 32 916 лв. – за строителен надзор

²⁴ Разликата от завишение + 264 020 лв., завишение + 85 985 лв. и занижение – 106 596 лв.

²⁵ Закрит с Решение на Общински Съвет – гр. Батак № 58 от 15.02.2024 г.

²⁶ Одитно доказателство № 4

активи“ (6 564 лв.), 3020 „Материали“ (53 592 лв.), вместо да се дебитира сметка 7600 „Прехвърлени активи и пасиви в отчетната група (стопанска област)“.^{27,28}

За равнение на данните в консолидираната отчетност на първостепенния разпоредител с бюджет, от ОБА е следвало да се състави обратната счетоводна операция, като се кредитира сметка 7600 „Прехвърлени активи и пасиви в отчетната група (стопанска област)“ в кореспонденция със сметките от група 20 „Дълготрайни материални активи“ и група 30 „Материали, продукция, стоки“ в отчетна група „Бюджет“.

5.2. Амортизируемите активи, признати по сметки от група 20 „Дълготрайни материални активи“ са прехвърлени в рамките на първостепенния разпоредител неправилно по отчетна стойност, вместо по балансовата им стойност. Акумулираната амортизация за 2024 г. на прехвърлените активи, начислени по сметки 2413 „Амортизация на сгради“ (229 672 лв.), 2414 „Амортизация на машини, съоръжения, оборудване“ (27 301 лв.), 2415 „Амортизация на транспортни средства“ (40 465 лв.), 2416 „Амортизация на стопански инвентар“ (30 731 лв.) и 2419 „Амортизация на други дълготрайни материални активи“ (657 лв.) не е прехвърлена към първостепенния разпоредител чрез сметка 4500 „Вътрешни разчети“, общо в размер на 328 826 лв.

5.3. В отчетна група „Бюджет“ не е съставено счетоводно записване за прехвърляне на вземане по аванс, начислен в крайното дебитно салдо на сметка 4020 „Доставчици по аванси в страната“, в размер на 5 365 лв., чрез сметка 7600 „Прехвърлени активи и пасиви в отчетната група (стопанска област)“.

5.4. Не са съставени счетоводни записвания за прехвърляне към ПРБ на салдата по сметки 4211 „Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица“ (65 494 лв.), 4510 „Разчети за данъци върху доходите на физически лица“ (6 765 лв.), 4555 „Разчети за вноски за Държавното обществено осигуряване“ (17 663 лв.), 4556 „Разчети за здравни вноски за Националната здравноосигурителна каса“ (6 835 лв.), 4557 „Разчети за допълнително задължително пенсионно осигуряване“ (3 154 лв.) и 4897 „Задължения към други кредитори - местни лица (приходно-разходни позиции)“ (113 лв.) в кореспонденция със сметка 7600 „Прехвърлени активи и пасиви в отчетната група (стопанска област)“, с обща сума в размер на 100 024 лв.

Дължимите заплати и осигурителни вноски са изплатени на 23.04.2024 г., като счетоводните операции за отчитане на плащането са съставени в отчетна група „Бюджет“ на ОБА.

5.5. Крайното салдо по сметка 9200 „Поети ангажменти за разходи – наличности“, в размер на 700 930 лв., не е прехвърлено чрез сметка 9804 „Вътрешни трансфери на поети ангажменти за разходи“ към първостепенния разпоредител.

5.6. Крайните салда по сметки 9801 „Възникнали ангажменти за разходи с незабавна реализация“ (54 511 лв.), 9803 „Реализирани ангажменти за разходи чрез плащане/възникване на задължение“ (125 788 лв.) и 9860 „Възникнали нови задължения за разходи“ (125 788 лв.), не са прехвърлени чрез сметка 9989 „Кореспондираща сметка

²⁷ съгласно СчП на Община Батак и указанията на МФ за прехвърляне на данните за сметките от отчетността на преобразувания/закрития разпоредител в отчетността на първостепенния разпоредител

²⁸ Към 31.12.2024 г. в оборотната ведомост на ОССУ, в отчетна група „Бюджет“ се съдържат салда по сметки 3020 „Материали“ в размер на 12 602 лв. и 2101 „Програмни продукти“ – 672 лв.

за задбалансови пасиви“ към първостепенния разпоредител.

5.7. В отчетна група ДСД, салдото по сметка 4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“ (14 391 лв.) не е прехвърлено чрез сметка 7600 „Прехвърлени активи и пасиви в отчетната група (стопанска област)“.

5.8. През 2024 г., преди закриването на ВРБ, неправилно са съставени счетоводни записи за прехвърляне на материали, признати по сметка 3020 „Материали“ в неправилна кореспонденция със сметка 1001 „Разполагаем капитал“, вместо чрез сметка 7600 „Прехвърлени активи и пасиви в отчетната група (стопанска област)“ (19 123 лв.) в отчетна група ДСД.

5.9. В ОБА, в отчетна група ДСД прехвърлените материали по сметка 3020 „Материали“, в общ размер на 14 918 лв., с 4 205 лв. по-малко отколкото прехвърлените от ОССУ – Батак, са отчетени неправилно по дебита на сметка 3020 „Материали“ и по кредита на сметка 1101 „Акумулирано изменение на нетните активи“, вместо по кредита на сметка 7600 „Прехвърлени активи и пасиви в отчетната група (стопанска област)“.

5.10. Оборотната ведомост на ОССУ – Батак (закрит ВРБ) не е включена към консолидирания отчет на Община Батак и салдата по сметките не съдържат салдата по сметките от оборотната ведомост на закрития разпоредител за 2024 г., с изключение на сметките от група 20 „Дълготрайни материални активи“ и материалните запаси от група 30 „Материали, продукция, стоки“, прехвърлени през месец април 2024 г.

5.11. Не са съставени счетоводни записвания за прехвърляне на данните за сметки от раздел 6 „Сметки за разходи“ (906 107 лв.)²⁹ и раздел 7 „Сметки за приходи, трансфери и преоценки“ (1 049 197 лв.)³⁰ от отчетността на закрития разпоредител в отчетността на първостепенния разпоредител чрез сметка 4500 „Вътрешни разчети“, съгласно СчП на Община Батак, т. 2.10 „Годишно приключване на счетоводните сметки“, раздел IV „Периодични и годишни отчети“. Сметка 4500 „Вътрешни разчети“ следва да бъде приключена със сметка 7600 „Прехвърлени активи и пасиви в отчетната група (стопанска област)“, съгласно указанията на МФ, дадени в т. 37 от ДДС № 3 от 2016 г.

5.12. Не са приключени салдата на сметки от група 11 „Акумулирано изменение на нетните активи“ със съответните сметки от група 10 „Разполагаем капитал“, за да бъдат всички сметки в оборотната ведомост на закрития разпоредител с нулеви крайни салда.

При закриване на бюджетно предприятие и изваждането му от системата на първостепенния разпоредител, прехвърлянето на балансово признатите активи и пасиви, налични към датата на преобразуване, се отчитат чрез сметки от група 76 „Прехвърлени активи и пасиви между държавата, общините и други сектори на икономиката“.

²⁹ Сметките от група 601 „Разходи за материали“ – 136 314 лв.; 602 „Разходи за външни услуги“ – 9 337 лв.; 604 „Разходи за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала“ – 636 154 лв.; 605 „Разходи за осигурителни вноски“ – 122 186 лв.; 606 „Разходи за данъци и такси“ – 687 лв.; 609 „Други разходи“ – 180 лв.; 620 „Разходи за финансови услуги и комисионни“ – 1 247 лв.; 699 „Намаление на нетните активи от други събития“ – 2 лв.

³⁰ Сметките от група 719 „Други приходи“ – 70 411 лв.; 741 „Получени помощи и дарения от страната“ 811 лв. (дебит салдо); 750 „Вътрешни касови трансфери“ – 763 197 лв.; 752 „Касови трансфери от/за други бюджети“ – 206 437 лв.; 799 „Увеличение на нетните активи от други събития“ – 9 963 лв.

Съгласно СчП на Община Батак, Раздел V „Оценка на активите“, т.4 „Начисляване на амортизации“ е следвало прехвърлените амортизируеми активи да се отчетат по сметки от подгрупа 450 „Вътрешни разчети“ или 760 „Прехвърлени активи и пасиви между държавата, общините и други сектори на икономиката“, като се запази балансовата стойност на отчитане на активите, както остатъчният срок и останалите параметри на прехвърлените активи.

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 13 от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с прехвърляне на балансови активи на дадено бюджетно мероприятие, което се преобразува/закрива чрез изваждането му от системата на ПРБ, като прехвърлянето на балансови активи и пасиви, налични към датата на преобразуване, се отчитат чрез съответни сметки от група 76 „Прехвърлени обособени активи и пасиви между държавата, общините и други сектори на икономиката“ от СБО.

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 21 от ДДС № 5 от 2016 г., както и т.4 „Начисляване на амортизации“, раздел V „Оценка на активите“ от СчП на Община Батак, във връзка с прехвърляне на амортизируеми активи между бюджетни организации, където се отчитат по сметки от подгрупа 450 „Вътрешни разчети“ или 760 „Прехвърлени активи и пасиви между държавата, общините и други сектори на икономиката“ се запазва балансовата стойност на отчитане на актива.

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 55 от ДДС № 14 от 2013 г., относно счетоводното отчитане на прехвърляне на активи и пасиви в рамките на първостепенния разпоредител с бюджет чрез сметки от подгрупа 760 „Прехвърлени активи и пасиви в системата на първостепенния разпоредител“.

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 59 от ДДС № 20 от 2004 г., относно годишното приключване на сметки от раздели 6 „Сметки за разходи“ и 7 „Сметки за приходи, трансфери и преоценки“ от СБО, както и задбалансовите сметки.

С допуснатите неправилни отчитания в отчетна група „Бюджет“ са завишени шифри 0011 „Сгради“ (229 672 лв.), 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ (67 766 лв.), 0013 „Стопански инвентар и други ДМА“ (31 388 лв.); занижени са шифри 0020 „Нематериални дълготрайни активи“ (672 лв.), 0031 „Материали, продукция, стоки, незавършено производство“ (12 602 лв.) и 0073 „Предоставени аванси“ (5 365 лв.) от актива на баланса.

Занижени са шифри 0401 „Разполагам капитал“ (134 445 лв.), 0403 „Изменение за нетните активи за периода“ (1 310 597 лв.), 0525 „Задължение за данъци, мита и такси“ (6 765 лв.), 0526 „Задължения за вноски към ДОО, НЗОК и ДЗПО“ (27 652 лв.), 0527 „Задължение към персонала“ (65 494 лв.), 0529 „Други краткосрочни задължения“ (113 лв.) и е завишен шифър 0402 „Акумулирано изменение на нетните активи от минали години“ (1 855 253 лв.) от пасива на баланса.

В ОПР са занижени шифри 0719 „Други текущи приходи“ (70 411 лв.), 0601 „Разходи за материали“ (136 314 лв.), 0602 „Разходи за външни услуги и наеми“ (9 337 лв.), 0604 „Разходи за възнаграждения на персонала“ (636 154 лв.), 0605 „Разходи за осигурителни вноски“ (122 186 лв.), 0606 „Разходи за данъци и такси“ (687 лв.), 0607 „Разходи за командировки“ (180 лв.), 0608 „Разходи за застраховане и други финансови услуги“ (1 248 лв.), 0681 „Касови трансфери между бюджетни организации (нето)“ (206 437 лв.), 0795 „Намаление на пасиви от други събития“ (9 963 лв.), 0693 „Намаление на нефинансови активи от други събития“ (2 лв.) и е завишен шифър 0754 „Помощи и дарения от страната“ (811 лв.).

В Отчетна група ДСД е занижен шифър 0031 „Материали, продукция, стоки,

незавършено производство“ (4 205 лв.) от актива на баланса, занижени са шифри 0401 „Разполагам капитал“ (1 052 лв.), 0529 „Други краткосрочни задължения“ (14 391) и е завишен шифър 0402 „Акумулирано изменение на нетните активи от минали години“ (15 971 лв.) от пасива на баланса.

6. При извършени одитни процедури за потвърждаване правилното обобщаване на оборотните ведомости на разпоредителите с бюджет в системата на Община Батак, е установена разлика, общо в размер на 759 296 лв., в кредитния оборот по сметка 1101 „Акумулирано изменение на нетните активи“ между сборната оборотна ведомост, представена в МФ и Сметна палата, и оборотните ведомости, предоставени от всички ВРБ.³¹

Предоставена субсидия от ОБА, в размер на 763 197 лв., е призната в крайното салдо на сметка 7501 „Вътрешни касови трансфери в левове“ в оборотната ведомост на ОССУ – Батак (закрит ВРБ). Не е съставен запис за прехвърляне на салдото по сметката на закрития разпоредител чрез сметка 4500 „Вътрешни разчети“ към ОБА.

Съгласно представено обяснение от главния счетоводител с цел равнение на дебитните и кредитните обороти на сметка 7501 „Вътрешни касови трансфери в левове“ в обобщената оборотна ведомост на общината по макета на МФ ръчно (без съставяне на счетоводен запис) е намален кредитния оборот на сметка 1101 „Акумулирано изменение на нетните активи“ със сумата от 763 197 лв. За разлика, в размер на 3 901 лв., не е получено обяснение от общината.

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 18 от ДДС № 15 от 2014 г., съгласно които в контекста на изискванията на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор по отношение на управленската отговорност за осъществяването на финансовото управление и контрол във всички структури, програми, дейности и процеси, с оглед подобряване на качеството и адекватността на първичната информация, генерирана от съответните счетоводни системи на ПРБ, е необходимо всички ПРБ да създадат съответната организация за автоматизиране на процесите по обобщаване на отчетните данни, получавани от структурните им звена. Създадената организация следва да гарантира проследимост, пълнота и достоверност на информацията, с цел осигуряване на увереност за предоставяне на надеждни обобщени данни на начислена и на касова основа за цялата първостепенна система. Автоматизираният начин на обобщаване на отчетните данни на касова и на начислена основа за системата в максимална степен следва да елиминира ръчно въвеждане на тези данни за съответния отчетен период, т. е. обобщаването на първичните данни от структурните звена в съответната първостепенна система да се извършва чрез прилагане на подходящи съвременни информационни технологии и системи (включително чрез използване на интерфейс за обмен на отчетни данни).

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 40.2 от ДДС № 7 от 2024 г. за идентичност на данните между счетоводната система и тези, които са представени в МФ и Сметната палата.

Допуснатото несъответствие е оценено като съществено по характер.

7. При извършени одитни процедури за потвърждаване оценката на активи, признати по сметка 2201 „Зем, гори и трайни насаждения“ в Община Батак през одитирания период е установено:

7.1. През 2024 г. са извършени разходи, на обща стойност 20 493 лв., за придобиването на девет поземлени имота, отчетени правилно по сметка 6077 „Разходи

³¹ Одитно доказателство № 4

за придобиване на земя в страната“ в отчетна група „Бюджет“. Придобитите активи не са признати в отчетността на общината по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ в кореспонденция със сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи“ в отчетна група ДСД“. За същите активи не са съставени актове за общинска собственост.³²

Не са спазени разпоредбите на чл. 56 от Закона за общинска собственост (ЗОС) относно изискването за общинските имоти да се съставят актове за общинска собственост по образци, утвърдени от министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на правосъдието.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 от ЗСч относно вярното и честно представяне на имущественото и финансовото състояние на предприятието.

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 18 от ДДС № 14 от 2013 г. относно капитализацията на ДМА в отчетна група ДСД.

С размера на неправилното отчитане са занижени шифри 0017 „Земи, гори и трайни насаждения“ от актива на баланса и 0403 „Изменение на нетните активи за периода“ от пасива на баланса; занижен е шифър 0670 „Корективи за разходи за придобиване на активи“ от ОПР.

7.2. Актувани през одитирания период общо 98 поземлени имота, с обща площ 608 495 кв.м, са признати неправилно в отчетността по дебита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ по данъчни оценки, в размер на общо 27 502 лв., вместо по справедливи стойности. Имотите са признати по значително занижени стойности (средно 0,03 лв. на кв.м). При анализ на информацията от извършените от общината разпоредителни сделки е установено, че средната продажна цена на имотите, постигната на проведените търгове е 103 лв. за кв.м.³³

Данъчната оценка на балансово признатите поземлени имоти може да се използва за първоначална оценка само доколкото се явява надежден индикатор за справедливата стойност на съответния имот, в противен случай, тя не би следвало да се взема предвид.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 16.5 от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т. 4.7, буква „б“ от НСС 16 „Дълготрайни материални активи“, стойността на балансово признатите активи в отчетността на общината да не се различава съществено от справедливата им стойност към датата на съставяне на финансовия отчет, във връзка с изискванията на чл. 24, ал. 1 и 2 от ЗСч за вярно и честно представяне на финансовото и имущественото състояние във финансовите отчети.

Не са спазени указанията на т. 2.2 от раздел V „Оценка на активите“, буква „А“ „Дълготрайни материални активи“ от СчП на Община Батак относно признаване в отчетността на безвъзмездно придобити активи по справедлива стойност.

Описаната недобра практика за признаване на придобитите по безвъзмезден начин активи по данъчна оценка, вместо по тяхната справедлива стойност, включително и през предходни отчетни периоди, е в нарушение на принципа за оценяване на позициите, които са признати във финансовите отчети, да се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или по друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти (чл. 26, ал. 1, т. 9 от

³² Одитно доказателство № 5

³³ Одитно доказателство № 5

ЗСч), поради което допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер.

Неправилното отчитане е оценено като съществено по характер.

7.3. На актувани през 2024 г. 126 поземлени имота, с обща площ 1 343 579 кв.м, не е определена справедливата им стойност и не са признати в отчетността на общината по дебита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ в отчетна група ДСД. При изпълнение на финансовия одит е установено, че съставените актове за общинска собственост за периода от 30.07.2024 г. до 09.01.2025 г. са предоставени на експертите – счетоводители в Дирекция „Обща администрация“ с протокол от 29.01.2025 г., което е причината за непризнаването им в отчетността към 31.12.2024 г.³⁴

Не са спазени разпоредбите на чл. 3, ал. 3 от ЗСч за осъществяване на текущо счетоводно отчитане на основата на документална обосновааност на стопанските операции и факти, и на чл. 24, ал. 1 от същия закон за вярно и честно представяне на имущественото състояние във финансовите отчети.

Изградената информационна система не осигурява подходящи условия за вътрешна и външна комуникация.³⁵ Необходимо е да се осигури ефективна комуникация между отделните структурни звена и дирекция „Обща администрация“, с цел осигуряване на вярно и честно представяне на финансовото състояние и имуществото във финансовите отчети в съответствие с приложимата рамка за финансово отчитане.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер.

7.4. През 2024 г. са извършени седем разпоредителни сделки с имоти, от които са реализирани приходи, на стойност 187 998 лв. Продадените имоти са отписани от счетоводните регистри по балансова стойност, общо в размер на 12 865 лв., с неправилни счетоводни операции:

- в отчетна група ДСД - по дебита на сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“, вместо по дебита на сметка 7602 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи „Бюджет“ и „Други сметки и дейности“;

- в отчетна група „Бюджет“ не са съставени счетоводни операции по дебита на сметка 6131 „Балансова стойност на продадени земи, гори и трайни насаждения“ и кредита на сметка 7602 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи „Бюджет“ и „Други сметки и дейности“.³⁶

Неправилни отчитания при отписване на продадени активи – земи, са установени и при извършения финансов одит на ГФО за 2023 г., и не са предприети необходимите контролни дейности за недопускане на отчитанията в несъответствие с приложимата финансова рамка и през одитирания период.

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 35 от ДДС № 3 от 2016 г., относно отчитане на продажбата на активи, признати в отчетна група ДСД по сметките от група 22 „Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област) ДСД“.

³⁴ Одитно доказателство № 5

³⁵ С чл. 88 от Системата за финансово управление и контрол (СФУК) на Община Батак е въведено изискване, „началник отдел „Финанси, бюджет и счетоводни дейности“ да контролира подаването на справки в счетоводството от гл. експерт „Общинска собственост и жилищна политика“ за осчетоводяване на придобитите или продадени общински имоти или активи или за промяна в техните стойности“ не е прилагано ефективно през одитирания период

³⁶ Одитни доказателства №№ 1 и 5

С размера на неправилното отчитане (12 865 лв.) е занижен шифър 0622 „Балансова стойност на продадени нефинансови дълготрайни активи“ и занижен шифър 0793 „Увеличение на нетните активи от други събития“ от ОПР на Община Батак към 31.12.2024 г.

7.5. Допуснати са следните неправилни отчитания на активи – спортна зала и прилежаща земя в кметство с. Нова махала - ВРБ на общината:

7.5.1. В предходни отчетни периоди по сметка 2039 „Други сгради“ неправилно е признат актив - обществена спортна сграда, с балансова стойност 435 607 лв., и начислени разходи за амортизации, в размер на 108 164 лв. към 31.12.2024 г. Активът е с характер на „публично благо“ и е следвало да бъде признат по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ в отчетна група ДСД. Прилежащата земя към спортната зала, с данъчна оценка в размер на 13 199 лв. не е призната в отчетността на Община Батак.³⁷

Не са спазени указанията, дадени от министъра на финансите с Тема № 8 на Коментарите по методологически въпроси, съгласно които активи, които не са пряко свързани и не обслужват текущата бюджетна дейност на бюджетната организация, се отчитат по реда на т. 18 от ДДС № 14 от 2013 г. по сметки от група 22 „Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област)“ „Други сметки и дейности“ от СБО в отчетна група ДСД. Обекти/активи, които имат характеристиката на „публични блага“ обикновено се свързват с: достъпност в потреблението им от други лица и практическа невъзможност за налагане на контрол върху достъпа, и ползването на свързаните с тях изгоди. Подобни активи не са създадени основно да обслужват дейността на бюджетната организация, а са предназначени за колективно ползване, респективно съответните активи се отчитат в отчетна група ДСД по реда на т. 18 от ДДС № 14 от 2013 г. на МФ като инфраструктурни обекти по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“. Като правило в отчетна група (стопанска област) „Бюджет“ се отчитат активите, пасивите, приходите и разходите, произтичащи, свързани или обслужващи бюджетната дейност на съответната бюджетна организация.

С размера на неправилните отчитания е завишен шифър 0011 „Сгради“ и е занижен шифър 0015 „Инфраструктурни обекти“ от актива на баланса към 31.12.2024 г.

7.5.2. През 2024 г., за същия имот е съставен нов АОС за земята и спортната сграда, с данъчна оценка в размер на 77 870 лв.³⁸ Земята е призната в отчетността на общината по дебита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ в отчетна група ДСД неправилно по определената обща за земята и сградата данъчна оценка, вместо по справедлива пазарна стойност и в отчетността на ОБА, вместо в кметство с. Нова махала (ВРБ).^{39,40}

Данъчната оценка може да се използва за първоначална оценка само доколкото се явява надежден индикатор за справедлива стойност на съответния имот (земя или сграда), в противен случай, тя не би следвало да се взема предвид. Съгласно чл. 26, ал. 1, т. 9 от ЗСч оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите

³⁷ Одитно доказателство № 1

³⁸ АОС № 1562/31.05.2024 г. за поземлен имот с идентификатор 51874.501.522 с площ 1 923 кв.м, в едно с построена в него масивна двуетажна сграда с идентификатор 51874.501.522.1. Данъчна оценка на земята – 13 199 лв., данъчна оценка на обектите в сградата – 64 671 лв.

³⁹ Одитно доказателство № 5

⁴⁰ Прилежащата земя към спортната зала, с данъчна оценка в размер на 13 199 лв. не е била призната в отчетността на Община Батак преди издаването на новия АОС

отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

Не са спазени изискванията на т. 4.7 от НСС 16 Дълготрайни материални активи, т. А.2 „Метод на оценка на дълготрайни материални активи“ от раздел V „Оценка на активите“ от СчП на Община Батак и чл. 26, ал. 1, т. 9 от ЗСч за оценяването по справедлива стойност на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети.

Неправилното отчитане е оценено по характер.

8. Към 31.12.2024 г., съгласно представен ГФО за 2024 г., собственият капитал на търговско дружество „ВиК – Батак“ ЕООД (със 100 % общинско участие), е отрицателна величина, в размер на (-) 111 000 лв. В крайното салдо на сметка 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната“ в Община Батак е отчетено дялово участие на общината, в размер на 200 000 лв., което е в нарушение на разпоредбата на т. 4.4. от НСС 28 „Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия“, регламентираща, когато дялът на инвеститора в загубите на предприятието, в което е инвестирано, възлиза или превишава балансовата стойност на инвестицията, тя да се отчита по нулева стойност и инвеститорът да прекрати включването на своя дял в по-нататъшните загуби. Следвало е да се състави счетоводна операция за намаляване на дяловото участие на Община Батак в капитала на „ВиК – Батак“ ЕООД, на база на отрицателен финансов резултат, по дебита на сметка 7171 „Дялово участие във финансовия резултат на предприятия в страната с мажоритарно участие (нето)“ и по кредита на сметка 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната“ на стойност 200 000 лв.⁴¹

Не са спазени разпоредбите на чл.24, ал. 1 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние на общината.

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 28.4.5. и т.28.4.13 от ДДС 20 от 2004 г., и разпоредбите на т.4.4. от НСС 28 относно отчитане на дяловите участия на общината в търговски дружества.

В резултат на неправилните отчитания са завишени с 200 000 лв. шифри 0051 „Дялове и акции“ от актива на баланса и 0403 „Изменение на нетните активи за периода“ от пасива на баланса. Със същата сума е занижен шифър 0718 „Приходи от дивиденди и дялово участие“ от ОПР към 31.12.2024 г.

9. При извършените одитни процедури за потвърждаване на разходите за амортизации на амортизируемите НДА на общината, е установено:

9.1. Към 31.12.2024 г. не са коригирани следните неправилни отчитания, установени при извършените финансови одити на ГФО на Община Батак:⁴²

9.1.1. В утвърдената със заповед на кмета Амортизационна политика е допуснато определеният остатъчен срок на амортизируемите активи, придобити преди 01.01.2017 г. да не е съобразен с указанията на министъра на финансите, дадени с т. 65 от ДДС № 5 от 2016 г., както и с изискванията на т. 3 от НСС 4 „Отчитане на амортизациите“. Срокът е определен без да са взети предвид годината на придобиване, физическото и морално изхабяване на машини, съоръжения и оборудване, като придобити активи през 1999 г., 2005 г., 2006 г., 2012 г. и 2015 г. са със срок на годност от 10 години/120 месеца.

⁴¹ Одитно доказателство № 6

⁴² Одитно доказателство № 2

Допуснатото несъответствие е установено по време на извършения финансов одит на ГФО на Община Батак за 2017 г., 2018 г., 2022 г., 2023 г. и не е коригирано към 31.12.2024 г.

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 65 на ДДС № 5 от 2016 г. относно определяне на остатъчния срок на годност на амортизируемите НДА.

Допуснатото несъответствие е оценено като съществено по характер.

9.1.2. Допуснато е обект „Реконструкция на улици в с. Нова Махала - ул. „Свобода“, ул. „Търговска“ и ул. „Боровец“, с отчетна стойност в размер на 428 399 лв., да бъде отразен в амортизационния план и за 2024 г. като седем отделни части.

В резултат на извършеното преразпределение за четири от частите е приложена амортизационна норма от 3%, а за три – 4%; начисляването на амортизацията стартира в различни периоди: за една от частите - от м. октомври 2018 г., за три – от м. декември 2018 г., и за останалите три – от м. януари 2019 г.⁴³; определени са различни остатъчни стойности на частите - за четири от частите са приложени остатъчни стойност от 19 400 лв., 100 лв., 80 лв. и 70 лв., за две от частите – по 50 лв. и една част е без остатъчна стойност.

Съгласно амортизационния план за 2024 г., разходите за амортизация на актива към 31.12.2024 г. са на обща стойност 78 388 лв., в т.ч. за предходните години (65 787 лв.) и за 2024 г. (12 601 лв.).

Следвало е разходите за реконструкция на улиците да бъдат капитализирани по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ през месец октомври 2018 г., а начисляването на амортизацията да стартира от месеца, следващ месеца на въвеждането им в експлоатация (от месец ноември 2018 г. вкл.).

В община Батак не е унифициран подхода при определяне на остатъчната стойност на придобитите нови активи в Счетоводната или Амортизационната политики.

Не е приложен еднакъв подход при определянето на разходите за амортизация на актива и не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 36.1 от ДДС № 5 от 2016 г. за начисляване на амортизации от месеца, следващ месеца на въвеждане на актива в експлоатация, във връзка с т. Б.4. „Начисляване на амортизации“, раздел V. „Оценка на активите“ от СчП на Община Батак.

Допуснатото несъответствие е оценено като съществено по характер.

9.1.3. Извършени промени през 2017 г. на амортизационните срокове на четири сгради и автомобил не са отразени в амортизационните планове, съответно и в начислените разходи за амортизации на активите за периода от 2018 г. до 2024 г.⁴⁴

Промяната на амортизационните срокове не е отразена като промяна в приблизителните счетоводни оценки, в несъответствие с указанията на министъра на финансите, дадени с т. 46 от ДДС № 5 от 2016 г.

⁴³ Записано е от м.01.2019 г., защото: Трите части, с обща отчетна стойност 26 870,40 лв., са признати по сметка 2202 и са включени в аморт. план за 2018 г. по време на одита на ГФО за 2018 г. В аморт. план за 2018 г. (и в аморт. план за 2019 г., кол. „Аморт. към 01.01.“) са отразени разходи за амортизация в размер на общо 178,12 лв. (за м.11 и м.12 на 2018 г.), но тези разходи не са начислени по счетоводните сметки през 2018 г. (за тях не са съставени коригиращи счетоводни записи по време на одита на ГФО за 2018 г. – описано в ОД № 16 от ГФО за 2018 г., т. 3.2.4) и реалното начисляване на амортизации за трите части започва от м.01.2019 г.

⁴⁴ През 2017 г. са извършени следните промени в амортизационните срокове на наличните към 31.12.2024 г. в баланса пет актива: за две от сградите - намаление от 480 на 300 месеца; за две от сградите - увеличение от 300 на 399,96 месеца; за автомобила - намаление от 120 на 70,56 месеца.

Допуснатото несъответствие е оценено по характер.

9.1.4. Разходи за амортизации от припадащ се дял от компостираща инсталация и инсталация за предварително третиране на отпадъци, прехвърлени от Община Пазарджик през 2023 г.,⁴⁵ в размер на 16 921 лв.,⁴⁶ в частта на активи, подлежащи на отчитане в отчетна група „Бюджет“, са отчетени неправилно по дебита на сметки от група 24 „Амортизация на дълготрайни активи“ в кореспонденция със сметките от подгрупа 603 „Разходи за амортизации“, вместо в обратната кореспонденция. За разходи за амортизация на активи, подлежащи на отчитане в отчетна група ДСД, в размер на 3 017 лв., не са съставени счетоводни записи.

В отчетна група „Бюджет“, към 31.12.2024 г. не са съставени коригиращи счетоводни записвания за правилното отразяване на прехвърлените разходи за амортизация. Следвало е да се съставят счетоводни записи по дебита на сметка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ в кореспонденция на сметки от група 24 „Амортизация на дълготрайни активи“, в размер на 33 842 лв.⁴⁷ За разходи за амортизация на активи, подлежащи на отчитане в отчетна група ДСД, в размер на 3 017 лв., е съставен неправилен запис по дебита на сметка 6037 „Разходи за амортизация на инфраструктурни обекти“ в кореспонденция със сметка 2417 „Амортизация на инфраструктурни обекти“, вместо по дебита на сметка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“.

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 8.9. от ДДС 20 от 2004 г., относно корекции на неправилни отчитания от предходен отчетен период.

С допуснатото неправилно отчитане са завишени шифър 0403 „Изменение на нетните активи за периода“ (33 842 лв.) от пасива на баланса, шифър 0011 „Сгради“ (4 712 лв.), шифър 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ (25 456 лв.), шифър 0013 „Стопански инвентар и други ДМА“ (3 336 лв.), шифър 0020 „Нематериални дълготрайни активи“ (338 лв.), занижен е шифър 0693 „Намаление на нефинансови активи от други събития“ (36 859 лв.) от ОПР към 31.12.2024 г.

9.2. Към 31.12.2024 г. е установено неравнение, на стойност 131 749 лв., между балансовата стойност на активите, отразена в баланса и в Амортизационния план, в т.ч. в отчетна група „Бюджет“, в размер на 24 068 лв.,⁴⁸ и в отчетна група ДСД, в размер на 107 681 лв.⁴⁹

При изпълнените одитни процедури и анализ на разликите на началните салда по сметки от група 24 „Амортизация на дълготрайни активи“ в баланса и колона „Набрана амортизация към 01.01.2024 г.“ в предоставения от общината амортизационен план е установено, че неравнението се дължи на неправилни отчитания в предходни отчетни периоди.

⁴⁵ припадащ се дял от компостираща инсталация и инсталация за предварително третиране на отпадъци

⁴⁶ Шифри както следва: 0011 „Сгради“ – 2 356 лв., 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ – 12 728 лв., 0013 „Стопански инвентар и други ДМА“ – 1 668 лв., 0020 „Нематериални дълготрайни активи“ – 169 лв.

⁴⁷ 2*16 921 лв. = 33 842 лв.

⁴⁸ По шифри от баланса, в т.ч. 0011 „Сгради“ 1 854 лв., 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ – 9 686 лв., 0013 „Стопански инвентар и други ДМА“ – 6 657 лв., 0020 „Нематериални дълготрайни активи“ – 5 871 лв.

⁴⁹ 0015 „Инфраструктурни обекти“ – 107 681 лв.

До приключване на одита от общината не е извършен анализ и не са представени обяснения за установената разлика.⁵⁰

Не е осигурено съответствие между балансовите стойности на активите, признати по баланса на общината и нефинансовите дълготрайни активи по амортизационния план.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. ал. 1 и 2 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние на общината и достоверно показване на ефектите от операциите, други събития и условия в съответствие с определенията и критериите за признаване на активи, пасиви, приходи и разходи, заложен в приложимите счетоводни стандарти.

Допуснатото несъответствие е оценено като съществено по характер.

10. При изпълнените одитни процедури за проверка на разходите за външни услуги и на свързаните с тях поети и реализирани ангажменти за разходи и нови задължения за разходи, са установени следните неправилни отчитания:

10.1. Отнасящи се за 2023 г. разходи, в общ размер на 238 899 лв.,⁵¹ са признати неправилно в отчетността през 2024 г. по дебита на сметка 6029 „Други разходи за външни услуги“, вместо по сметка 6997 „Увеличение на пасиви (приходно – разходни позиции) от други събития“ в кореспонденция със сметка 4010 „Задължения към доставчици от страната“.⁵²

Не е спазен принципът „начисляване“, съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч, за признаване на ефектите от сделки и други събития в момента на тяхното възникване, независимо от момента на плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят.

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т.8.9 от ДДС № 20 от 2004 г. относно отчитане на грешки, произтичащи от неотчетени активи и пасиви по сметки от групи 69 „Намаление на нетните активи от други събития“ и 79 „Увеличение на нетните активи от други събития“.

Не е спазено изискването за осчетоводяване на активите по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

Със сумата на неправилните отчитания е завишен шифър 0602 „Разходи за външни услуги и наеми“ и занижен шифър 0695 „Увеличение на пасиви от други събития“ от ОПР към 31.12.2024 г.

10.2. През 2024 г. не са съставени счетоводни записи за отчитането на отнасящи се за отчетната година разходи за сметопочистване и сметоизвозване, на стойност 38 842 лв., по дебита на сметка 6029 „Други разходи за външни услуги“ и кредита на сметка 4010 „Задължения към доставчици от страната“. Разходите са признати в отчетността през 2025 г.⁵³

С размера на разходите не са осчетоводени реализирани ангажменти по дебита на сметка 9200 „Поети ангажменти за разходи - наличности“ и кредита на сметка 9803 „Реализирани ангажменти за разходи чрез плащане/възникване на задължение“, и не са признати нови задължения за разходи, по дебита на сметка 9989 „Кореспондираща

⁵⁰ Одитно доказателство № 7

⁵¹ В т.ч: за сметопочистване и сметоизвозване (161 309 лв.), предварително третиране на смесени битови отпадъци (22 405 лв.) и зимно поддържане и снегочистване на пътната мрежа (55 185 лв.)

⁵² Одитно доказателство № 8 – РД № ГФО 2.16-8

⁵³ Одитно доказателство № 8

сметка за задбалансови пасиви“ и кредита на сметка 9860 „Възникнали нови задължения за разходи“ към 31.12.2024 г.

Не е спазен принципът „начисляване“, съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч, за признаване на ефектите от сделки и други събития в момента на тяхното възникване, независимо от момента на плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят.

Със сумата на неначислените разходи за сметосъбиране и сметоизвозване (38 842 лв.) е занижен шифър 0522 „Задължения към доставчици“ и е завишен шифър 0403 „Изменение на нетните активи за периода“ от пасива на баланса към 31.12.2024 г., а в ОПР е занижен шифър 0602 „Разходи за външни услуги и наеми“.

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 1.4.1 от ДДС № 4 от 2010 г. и с т. 82 от ДДС № 14 от 2013 г., относно счетоводно отчитане на реализирани ангажименти по договори и отчитане на новите задължения за разходи.

Неправилното отчитане на реализираните ангажименти е оценено по контекст.

10.3. За доставка на обзавеждане и оборудване по проект „Училищна STEM⁵⁴ среда“ в Професионална гимназия по горско стопанство и дървообработване „Стефан Божков“, гр. Батак - ВРБ на общината, през одитирания период са издадени четири фактури за аванси, на обща стойност 90 000 лв., които са признати в отчетността неправилно по дебитата на сметка 6029 „Други разходи за външни услуги“, вместо по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ в отчетна група СЕС-ДМП.⁵⁵

Не са спазени изискванията за осчетоводяване на разходите по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 18 от ДДС № 04 от 2009 г. относно осчетоводяване на изплатени суми срещу бъдеща доставка на услуга, а при предоставянето на услугата, авансът за доставката се закрива.

С допуснатото неправилно отчитане са занижени шифри 0073 „Предоставени аванси“ и занижен шифър 0403 „Изменение на нетните активи за периоди“ от баланса; завишен е шифър 0602 „Разходи за външни услуги и наеми“ от ОПР към 31.12.2024 г.

На касова основа платените разходи са отчетени неправилно по подпараграф 10-20 „Разходи за външни услуги“, вместо по съответните подпараграфи на параграф 52-00 „Придобиване на ДМА“ (за активи, над прага на същественост за ДМА) и подпараграф 10-15 „Материали“ (за активите под прага на същественост) за ДМА в Отчета за касово изпълнение на средствата от други международни програми (СЕС-ДМП).

Не е спазено изискването за отчитане на разходите по параграфи от ЕБК за 2024 г., утвърдена от министъра на финансите с ДДС № 9 от 2023 г.

Неправилното отчитане е оценено по характер.

10.4. При финансовия одит на ГФО за 2023 г. е установено неправилно отчитане от непризнаване на реализирани ангажименти за разходи за сметосъбиране и

⁵⁴ STEM - акроним от английските думи за Наука (Science), Технологии (Technology), Инженерство (Engineering) и Математика (Mathematics)

⁵⁵ Одитно доказателство № 8

сметоизвозване, на стойност 161 149 лв.⁵⁶ и разходи за зимно поддържане, на стойност 29 584 лв.,⁵⁷ по дебита на сметки 9200 „Поети ангажменти за разходи – наличности“ на обща стойност 190 733 лв., което не е коригирано и към 31.12.2024 г.⁵⁸

10.5. През одитирания период, с размера на разходи за външни услуги, на обща стойност 602 994 лв., не са осчетоводени реализирани ангажменти по дебита на сметки 9200 „Поети ангажменти за разходи - наличности“ и кредита на сметка 9803 „Реализирани ангажменти за разходи чрез плащане/възникване на задължение“ и нови задължения за разходи, по дебита на сметка 9989 „Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви“ и кредита на сметка 9860 „Възникнали нови задължения за разходи“.⁵⁹

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 1.4.1 от ДДС № 4 от 2010 г. и с т. 82 от ДДС № 14 от 2013 г. относно счетоводно отчитане на реализирани ангажменти по договори и отчитане на новите задължения за разходи.

Не са спазени изискванията на чл.чл. 163 и 164 от ЗПФ за организиране на счетоводната отчетност в публичния сектор в съответствие с изискванията на ЗСч, ЗПФ, и указанията дадени от министъра на финансите, във връзка с § 2 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

Допуснатите грешки и несъответствия при отчитането на поети ангажменти за разходи и нови задължения за разходи са оценени по контекст, предвид осъществяваният от МФ контрол за спазване на въведените бюджетни показатели „поети ангажменти“ и „нови задължения за разходи“, въз основа на които се прави оценка на финансовото състояние на общините, спазване на относимите ограничения, предвидени в чл. 94 и чл. 130а от ЗПФ, както и данните, представени в МФ и Сметната палата.

11. През м. юни 2024 г. е извършена продажба на четири транспортни средства, признати по сметки от подгрупа 205 „Транспортни средства“, на обща отчетна стойност 135 900 лв. При отписване на активите от счетоводните регистри са допуснати следните неправилни отчитания:⁶⁰

11.1. За три от активите,⁶¹ признати по сметка 2059 „Други транспортни средства“, е отписана акумулираната амортизацията до 01.01.2024 г. (15 430 лв.), вместо амортизацията до 30.06.2024 г. (40 454 лв.), или с 20 024 лв. по-малко.

Причината за допуснатото неправилно отчитане е, че в ОБА разходите за амортизации на НДА са начислени еднократно с обща операция за целия период към 31.12.2024 г., вместо текущо (месечно или тримесечно) през отчетната година.

Не са спазени разпоредбите на чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч, относно прилагане принципа на начисляването, съгласно който ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят.

Допуснатият неправилен подход за еднократно начисляване през отчетния период на годишния размер на амортизацията на НДА е оценен като съществено по характер несъответствие с нормативните изисквания.

⁵⁶ Три фактури със стойности 66 563 лв., 52 078 лв. и 42 508 лв.

⁵⁷ Една фактура на стойност 29 584 лв.

⁵⁸ Одитно доказателство № 1

⁵⁹ Одитно доказателство № 8

⁶⁰ Одитно доказателство № 7

⁶¹ продадени с договор за продажба на 14.06.2024 г.

11.2. За отчитане на продадените активи⁶² са съставени неправилни счетоводни записи по дебита на сметки 6145 „Балансова стойност на продадените транспортни средства“ (99 670 лв.) и 2420 „Амортизация на нематериални дълготрайни активи“ (36 230 лв.) в кореспонденция със сметки от подгрупа 205 „Транспортни средства“ (135 900 лв.). Следвало е да се съставят счетоводни записвания по дебита на сметки 6145 „Балансова стойност на продадените транспортни средства“ (74 646 лв.) и 2415 „Амортизация на транспортни средства“ (61 254 лв.) в кореспонденция със сметки от подгрупа 205 „Транспортни средства“ (135 900 лв.).

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 18 от ДДС № 5 от 2016 г., относно отписване по балансова стойност (отчетната стойност, намалена с акумулираната амортизация) на нефинансови дълготрайни активи.

Не е спазено изискването за отчитане на активите по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

С допуснатите неправилни отчитания, на стойност 25 024 лв., са завишени шифър 0403 „Изменение на нетните активи за периода“ от пасива на баланса и шифър 0622 „Балансова стойност на продадени нефинансови дълготрайни активи“ от ОПР към 31.12.2024 г.

12. При финансовия одит на ГФО за 2023 г. е установено неправилно отчитане на прилежаща земя към сграда „Защитено жилище“, призната по справедлива стойност, в размер на 36 755 лв., по дебита на сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ в неправилна кореспонденция със сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“, вместо със сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“.

През 2024 г. неправилно и без основание е съставена операция по дебита на сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ и кредита на сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“ в отчетна група „Бюджет“, вместо да не се съставя счетоводно записване, предвид указанията на министъра на финансите, дадени с т. 57 от ДДС № 8 от 2023 г. за годишното приключване на счетоводните сметки.⁶³

Нарушени са разпоредбите на чл. 3, ал. 3 и чл. 24, ал. 1 от ЗСч относно осъществяването на текущото счетоводно отчитане на основата на документална обосновааност на стопанските операции и факти, както и изискването за вярно и честно представяне във финансовите отчети на имущественото и финансово състояние.

С размера на неправилното отчитане (36 755 лв.) са завишени шифри 0781 „Преоценки на нефинансови активи“ и 0793 „Увеличение на нефинансови активи от други събития“ от ОПР към 31.12.2024 г.

13. Установени са следните случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби:⁶⁴

13.1. В Община Батак няма изградено Звено за вътрешен одит, въпреки че попада в обхвата на чл.12, ал. 2, т. 3 от Закона за вътрешен одит в публичния сектор (ЗВОПС).

⁶² един бр. лек автомобил по сметка 2051 „Леки автомобили“, с отчетна стойност 23 300 лв., и три бр. транспортни средства по сметка 2059 „Други транспортни средства“, с отчетна стойност в общ размер на 112 600 лв.

⁶³ Одитно доказателство № 1

⁶⁴ Одитно доказателство № 9

Не са спазени изискванията за задължително изграждане на звено за вътрешен одит в общините, чийто бюджет надхвърля 10 млн. лв., регламентирани в чл. 12, ал. 2, т. 3 от ЗВОПС, във връзка с чл. 21 от ЗПФ и § 2 от ДР на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина, във връзка с чл. 55 от ЗВОПС.

13.2. В Община Батак няма създаден одитен комитет, въпреки че попада в обхвата на чл.18, ал. 1 от ЗВОПС. Съгласно чл. 21 от ЗПФ ръководителите на бюджетни организации са отговорни за изграждането, функционирането и отчитането на системи за финансово управление и контрол в съответствие с действащото законодателство.

Не са спазени разпоредбите за задължително създаване на одитен комитет в общините, регламентирани в чл. 18, ал. 1 от ЗВОПС, във връзка с чл. 21 от ЗПФ, и във връзка с § 2 от ДР на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Община Батак в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на отрицателно мнение.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2025 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-04-02-125 от 18.09.2025 г. на Маргарита Николова, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.
- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключениеята на Сметната палата се основават на одитните доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансовия одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – други констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, коригирани по време на одита, и съществени недостатъци на вътрешния контрол, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за финансовия отчет;
- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или
- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Сметната палата не модифицира одитното мнение във връзка с включените в Част II на настоящия одитен доклад други констатации.

Коригирани неправилни отчитания

При изпълнение на финансовия одит на ГФО за 2024 г. на Община Батак не са извършени корекции на неправилните отчитания.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Въведените контроли не обхващат всички рискове, свързани с отчитането на приходите и разходите, активите и пасивите, съобразно спецификата на дейността на Община Батак. Не са въведени адекватни контролни дейности, свързани с оценяване и признаване на активите - общинска собственост, обезценка на нефинансовите дълготрайни активи, капиталовите разходи, разходите за амортизация и разходите за външни услуги, както и контролните дейности за изготвяне на сборната оборотна ведомост на общината, в резултат на което са допуснати неправилни отчитания и несъответствия с приложимата обща рамка за финансово отчитане, включени в одитния доклад.

В Община Батак не са въведени контролни дейности относно проверка за наличие на идентичност на информацията от счетоводната система с тази, представена за

консолидиране на ПРБ, съответно представена на Министерство на финансите и Сметната палата, поради което при извършените тестове на контрола и по същество са констатирани несъответствия, съществени по характер, включени в База за изразяване на отрицателно одитно мнение.

В подкрепа на констатациите са събрани девет броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адреса на ИРМ - Пазарджик: гр. Пазарджик, бул. „България“ № 2, ет. 12, кабинет 1210 .

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 022 от 14.01.2026 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Община Батак и един за Сметната палата.

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
1	Работен документ № ГФО 2.6-3 за проверка на предприятиите от Община Батак действия към 31.12.2024 г. за коригиране на неправилни отчитания, установени при извършен от Сметната палата одит на годишния финансов отчет на общината за 2023 г. и оказващи влияние на данните в ГФО за 2024 г.	85
2	Работен документ № ГФО 2.16-1 за проверка на предприятиите от Община Батак действия към 31.12.2024 г. за коригиране на неправилни отчитания, установени при финансов одит на ГФО за 2023 г.	20
3	Работен документ № ГФО 2.8-1 за проверка на отчитането на капиталовите разходи – отчетна група „Бюджет“ за периода от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г. в Община Батак	107
4	Констативен протокол № ГФО 2.2-2 за проверка на операциите при закриване на ВРБ – ОССУ – гр. Батак	94
5	Работен документ № ГФО 2.16-5 за процедури по същество (тестове на детайлите) за проверка на счетоводните записвания на поземлени имоти осчетоводени по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ в отчетна група ДСД	27 и 728 електронни страници
6	Работен документ № ГФО 2.16-7 за процедури по същество (тестове на детайлите) за проверка на счетоводните записвания за промяна на дела на инвестицията на Община Батак в търговски дружества, осчетоводени по сметка 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната“ в отчетна група „Бюджет“ към 31.12.2024 г.	11
7	Работен документ № ГФО 2.27 за проверка на отчитането на разходи за амортизации	41
8	Работен документ № ГФО 2.16-8 за процедури по същество (тестове на детайлите) – проверка на отчитането на разходите за външни услуги и свързаните с тях поети ангажименти за разходи и нови задължения за разходи, отчетни групи „Бюджет“ и СЕС	164
9	Констативен протокол № ГФО 2.2-1 за несъздадени Звено за вътрешен одит и одитен комитет	1